

بنام خدا

اقتصادسنجی در پژوهش‌های تجربی

حسین عبده تبریزی

دوره دکترای مالی - درس پژوهش‌های تجربی در مالی
دانشگاه مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی

۱۳۹۵/۰۷/۱۸

اقتصاد‌سنجی

- ❖ کاربرد نظریه‌ها و روش‌های آماری و ریاضی به داده‌های اقتصادی با هدف آزمون.
- ❖ فرضیه‌ها و پیش‌بینی روندهای آتی.
- ❖ آن حوزه از علوم اجتماعی است که در آن ابزارهای نظریه‌ی اقتصادی، ریاضیات، و استنتاج آماری برای تحلیل پدیده‌های اقتصادی به کار می‌رود.
- ❖ کاربرد آمار ریاضی به داده‌های اقتصادی به منظور حمایت تجربی از مدل‌هایی که اقتصاد ریاضی ساخته و نیز به منظور کسب نتایج عددی.

آنچه اقتصادسنجی انجام می‌دهد

اقتصاد بیانگر روابط مهمی است که فایده‌ی سیاست‌گذاری دارد، اما عملاً هرگز مقادیر کمی از اثرات علی ارائه نمی‌کند: مثال‌ها تأثیر قیمت‌های مسکن تهران روی ترافیک؟

❖ تأثیر تغییر سود سپرده‌ها روی تولید ملی در ایران؟

❖ اثر کمی کاهش تعداد دانشجویان کلاس دانشگاه آزاد روی نمرات دانشجویان؟

آیا اقتصادسنجی به معنای استفاده از داده‌ها برای اندازه‌گیری روابط علی است؟

ایده‌آل آن است که برای اندازه‌گیری آزمایش (تجربه) کنیم.

اما اغلب ما داده‌های مشاهداتی (غیرآزمایشگاهی) داریم.

مشکل اقتصادسنجی استفاده از داده‌های مشاهداتی برای برآورد روابط علی است.

اقتصادسنجی یعنی رگرسیون؟

خلاصه‌ای از کالبدشناسی مدل‌سازی اقتصادسنجی کلاسیک

روش‌های پیش‌بینی براساس داده‌های سری زمانی

۱. مدل‌های رگرسیون تک معادله‌ای.
۲. مدل‌های رگرسیون معادلات همزمان.
۳. مدل‌های ARIMA
۴. مدل‌های VAR (عدم وجود مدل برونزا).

چرا اقتصادسنجی محور مطالعات تجربی حوزه‌ی مالی است؟

- ❖ حوزه‌ی تمرکز اقتصادسنجی تصدیق و تأیید تجربی نظریه است.
- ❖ اقتصادسنجها غالباً از مدل‌های ریاضی ارائه شده توسط اقتصاددانان ریاضی استفاده می‌کنند و این مدل‌ها را به شکلی درمی‌آورند که آزمون تجربی آن‌ها ممکن باشد.
- ❖ اقتصادسنجی نظریه یا فرضیه‌ی خاصی را می‌گیرد، داده‌ها را جمع می‌کند، مدل ریاضی نظریه را تعیین می‌کند، مدل آماری یا اقتصادسنجی نظریه را تعیین می‌کند، پارامترهای مدل اقتصادسنجی انتخاب شده را برآورد می‌کند، کفایت مدل را کنترل می‌کند، فرضیه‌ی منتج از مدل را آزمون می‌کند، و مدل برای پیش‌بینی یا تخمین آینده استفاده می‌کند.

مشکل داده‌ها در پژوهش‌های کاربردی اقتصادسنجی در جهان سوم

۱. اطلاعات کافی و کامل در دسترس نیست (سری‌های زمانی، داده‌های مقطعي، و داده‌های پانلي).
۲. قلت و درجه‌ی اعتماد پايان داده‌ها برای مطالعات تجربی مشکل ايجاد مي‌کند.
۳. داده‌های دولت‌های فاسد و حکومت‌های شکست‌خورده و حاكمیت شرکتی نامناسب نتایج نامناسب به همراه دارد.
۴. نهادهای تولید آمار ضعيف، با نیروهای انساني و منابع مالي ضعيف.
۵. بيشتر داده‌های سري زمانی کوتاه‌مدت است، ناکافی است و غالباً سالیانه در دسترس است، و آمار ششماهه، فصلی، ماهانه، الخ در دسترس نیست.

مشکل داده‌ها در پژوهش‌های کاربردی اقتصادسنجی در جهان سوم (ادامه)

۶. مدل‌های جمع‌آوری اطلاعات اولیه و خام است.
۷. گردآوری اطلاعات تحت تأثیر پاسخ‌های محدود سؤال‌شوندگان، نرخ بالای بی‌سوادی، ترس‌پاسخ‌گویی آزادانه‌ی مردم،... آسیب‌پذیر است.
۸. محدودیت‌های منابع مالی برای گردآوری کافی داده‌های پانلی و داده‌های مقطعی.
۹. رفع مغایرت بین داده‌ها کمتر انجام می‌شود.
۱۰. عدم هماهنگی داده‌های منابع مختلف گزارش شده در زمان‌های مختلف.
۱۱. تأخیر Lag داده‌ها.
۱۲. محدودیت نرم‌افزاری؟ ...، Stata، R، Eviews

با تشكر